

Rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma 2025–2029

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelman käyttötarkoitus on tukea hyvinvointialueita sosiaalihuoltolain 1301/2014 7§ mukaisten velvoitteiden täyttämisessä.

Toteutussuunnitelma on käytännön työväline rakenteellisen sosiaalityön toteuttamiseksi ja kehittämiseksi hyvinvointialueilla.

Rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma kiinnittyy Varsinais-Suomen hyvinvointialueen strategiaan ja tukee hyvinvointialueen muita strategisia suunnitelmia, kuten hyvinvointi- ja osallisuussuunnitelmaa.

Sisällys

1. Johdanto
2. Tavoitteet
3. Rakenteellisen sosiaalityön organisointi Varhalla
4. Alueellinen tietotuotanto
5. Kansallinen tietotuotanto
6. Toimijat, toimintamallit ja työkäytännöt
7. Tiedon kulku ja viestintä
8. Suunnitelman hallinnan ja seurannan käytännöt

1. Johdanto

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Mitä on rakenteellinen sosiaalityö?

- Rakenteellinen sosiaalityö on yksi osa sosiaalityön laajaa tehtäväkenttää. Se tarkoittaa tietoon pohjautuvaa yhteiskunnallista toimintaa, joka vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen vaikutusmahdollisuuksia sekä edistää palvelujärjestelmän ja koko yhteiskunnan kehittämistä.
- Rakenteellisen sosiaalityön **tavoitteena on vähentää yhteiskunnallista eriarvoisuutta ja vahvistaa osallisuutta.**
- Rakenteellinen sosiaalityö on yhteiskunnallista vaikuttamis- ja muutostyötä, jonka **tehtävänä on tehdä näkyväksi ja muuttaa rakenteita, jotka tuottavat tai ylläpitävät sosiaalisia ongelmia.**
- Rakenteellinen sosiaalityö perustuu käsitykseen siitä, että sosiaaliset ongelmat ovat kytköksissä yhteiskunnallisiin rakenteisiin ja ympäristöön. (mm. Pohjola 2014; Mullaly & Dupré 2019)
- Rakenteellisen sosiaalityön tarve nousee yhteiskunnallisten ongelmien tulevaisuuden haasteista ja palvelujärjestelmän muutoksista, joiden vuoksi on tärkeää tunnistaa sosiaalisten ongelmien rakenteellisia syitä ja pyrkiä vaikuttamaan niihin.
- Rakenteellinen työskentely edellyttää yksilönäkökulman ohella laaja-alaista yhteiskunnallista orientaatiota.
- Rakenteellisen sosiaalityön keinoin on mahdollista tukea rakenteellista siirtymää kohti kestävää ja hyvinvointia edistävää palvelujärjestelmää.

”Sosiaalityö on professio ja tieteenala, jolla edistetään yhteiskunnallista muutosta ja kehitystä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ihmisten ja yhteisöjen voimaantumista ja valtaistumista.”

Sosiaalityön kansainvälinen määritelmä -
Sosnet

Rakenteellisen sosiaalityön osa-alueet tehtäväalueittain

(Närhi ym. 2023; Pohjola 2011; 2014)

Tietotyö

Monipuolisen tiedon tuottaminen palvelujärjestelmän toimivuudesta sekä sosiaalisista ilmiöistä ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä sekä sen välittäminen myös muiden tahojen hyödynnettäväksi.

- Tiedon saaminen
- Tiedon tuottaminen
- Palvelujärjestelmä- ja asiakastieto
- Yhteiskuntarakennetieto
- Tiedon välittäminen

Strategiatyö

Osallistuminen ja vaikuttaminen hyvinvointipalvelujärjestelmien kehittämiseen, ihmisten ja yhteisöjen hyvinvointia edistävien suunnitelmien laadintaan, toimeenpanoon ja arviointiin sekä yhteiskuntapoliittisiin linjauksiin ja lainsäädäntöön.

- Reformityö
- Sosiaalipoliittinen työ
- Kansalaisvaikuttaminen

Inklusiotyö

Asiakkaiden, kansalaisten ja yhteisöjen (erityisesti marginaaliseen asemaan joutuneiden) valtaistaminen sekä näiden osallisuuden ja toimintamahdollisuuksien edistäminen palvelujärjestelmässä ja laajemmin yhteiskunnassa.

- Tietoisuustyö
- Valtaistamistyö
- Osallistava kehittämistyö
- Yhteistyö

Oikeudenmukaisuustyö

Syrjivien olosuhteiden ja käytäntöjen tunnistaminen ja vastustaminen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistäminen sosiaalityön eettisten periaatteiden sekä perus- ja ihmisoikeuksien mukaisesti.

- Kehittämis- ja tutkimustoiminta
- Järjestötoiminta
- Kirjoittaminen
- Haastatteluiden antaminen
- Kansalaisaktivismi

Läpileikkaava sosiaali-/yhteiskuntapoliittinen työote

Rakenteellinen sosiaalityö on hyvinvointialueen lakisääteinen tehtävä

Sosiaalihuoltolain 1301/2014 7 §:ssä rakenteellinen sosiaalityö on määritelty hyvinvointialueiden lakisääteiseksi tehtäväksi ja osaksi hyvinvoinnin edistämistä.

Lakisääteisiä tehtäviä ovat:

1. Tiedon tuottaminen (mm. asiakkaiden tarpeet ja tilanteet sekä näiden yhteiskunnalliset yhteydet, palvelujen vaikuttavuus)
2. Tavoitteellinen toiminta ja toimenpide-ehdotukset, joilla vaikutetaan yhteisöjen toimintaympäristöihin
3. Sosiaalityön asiantuntijuuden tuominen osaksi muiden toimialojen suunnittelua.

Rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma

Suunnitelma mahdollistaa

- Rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuuden hallinnan
- Rakenteellisen sosiaalityön tiedon hyödyntämisen ja tiedolla vaikuttamisen varmistamisen
- Rakenteellisen sosiaalityön työkäytäntöjen ja toimintamallien edistämisen

Lähtökohtana on

- Hyvinvointialueen lakisääteinen tehtävä osana hyvinvoinnin edistämistä (SHL 1301/2014 7 §)
- Tarve tehdä näkyväksi sosiaalihuollon asiakkaiden tarpeita, tilanteita ja yhteiskunnan rakenteellisia epäkohtia
- Tarve vastata yhteiskunnallisiin muutoksiin tunnistamalla ja ehkäisemällä sosiaalisten ongelmien rakenteellisia syitä.

Rakenteellisen sosiaalityön nykytila Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

- Rakenteellisen sosiaalityön toteutuminen ja kehittäminen on ollut pitkälti sosiaalialan osaamiskeskuksen, hanketyön sekä yksittäisten työntekijöiden kiinnostuksen ja oma-aloitteisuuden varassa.
- Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen yhtenäisiä alueellisia rakenteellisen sosiaalityön työ- ja toimintakäytäntöjä ei ole määritetty.
- Sosiaalinen raportointi on ollut Varsinais-Suomessa yksi keskeisimmistä rakenteellisen sosiaalityön työtavoista. Toimintamallia on kehitetty ja ylläpidetty Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ja hanketyön voimin vuoteen 2023 asti. Resurssien ja selkeiden rakenteiden puute on vaikeuttanut toimintamallin juurruttamista ja siten myös tiedon hyödyntämistä.
- Rakenteellisen sosiaalityön nykytilaa ja osaamista Varhalla kartoitettiin sosiaalityön henkilöstölle, esihenkilöille ja johtajille suunnatulla kyselyllä loka-marraskuussa 2025.
 - Rakenteellinen sosiaalityö näyttäytyy hajanaisena ja pistemäisesti toteutuvana kokonaisuutena.
 - Valtaosa kiinnittää työssään huomiota yhteiskunnallisiin epäkohtiin ja nostaa niitä esiin työpaikalla tavalla tai toisella. Kuitenkin sosiaalityössä perinteisesti painottunut yksilökeskeinen työote on edelleen vahva ja varsinainen vaikuttamistoiminta vähäistä.
 - Valmiuksia ja kiinnostusta rakenteelliseen sosiaalityöhön löytyy laajasti eri ammattiryhmistä ja palvelutehtävistä, mutta organisaation rakenteet ja puuttuvat yhteiset toimintatavat sekä asiakastyön paine ja resurssipula rajoittavat huomattavan paljon ammattilaisten mahdollisuuksia toteuttaa rakenteellista sosiaalityötä arjessa.
 - Tietoa syntyy sosiaalityön arjessa, mutta se ei muodosta eheää kokonaisuutta eikä kohtaa päätöksenteon tarpeita. Tiedon analysointi ja hyödyntäminen ovat puutteellisia, ja tietojärjestelmien hajanaisuus vaikeuttaa tiedon käyttöä.

→ Nykytilan perusteella selkeiden ja pysyvien rakenteiden luominen, osaamisen vahvistaminen ja tiedon hyödyntämisen edistäminen näyttäytyvät keskeisinä kehittämiskohteina.

Rakenteellisen sosiaalityön nykytila- ja osaamiskartoituskyselyn tuloksia (2025)

Yleistä

- Kysely sosiaalityön henkilöstölle, lähiesihenkilöille ja päälliköille toteutettiin 20.10.-9.11.2025.
- Kyselyyn vastasi 348 henkilöä (24 %) kaikista palvelutehtävistä
- Käyttökelpoinen tulos

Valmiudet

- Yksilökeskeinen työote edelleen vahva
- Lähes puolet ei tiedä, onko rakenteellinen sosiaalityö kirjattu tehtäväkuvaan
- Yhteiskunnallisia epäkohtia tunnistetaan hyvin
- Varsinainen vaikuttamistoiminta on vähäistä

Osaaminen

- Rakenteellisen sosiaalityön käsite on tuttu lähes kaikille
- Syvällisempi osaaminen harvinaisempaa
- Sosiaalinen raportointi on tuttua alle puolelle vastaajista
- Suurin osa olisi kiinnostunut osallistumaan sosiaaliseen raportointiin
- Mittareiden käyttö on suurelta osin satunnaista ja sitä tehdään ilman koulutusta

Arjen edellytykset

- Aineettomat tekijät (mm. ammatti-identiteetti, tiimin ja työyksikön keskustelut) toteutuvat yleisimmin melko tai erittäin hyvin
- Aineelliset resurssit (mm. aika, koulutus, rakenteet, käytännöt) puutteellisia
- Mielenkiintoa löytyy monipuolisesti erilaisiin rakenteellisen sosiaalityön tehtäviin

Koulutustarpeet

- Toive ja tarve monipuolisille tuki- ja koulutusmuodoille: tietoiskut ja infot, verkostoihin osallistuminen, yksikkökohtainen tuki, materiaalit, prosessimainen koulutus

Tunnista

- Potentiaalia on paljon
- Kiinnostus kannattaa hyödyntää

Tue

- Koulutus, yhteiset toimintatavat ja selkeät rakenteet

Mahdollista

- Joustavat ja omannäköiset osallistumistavat
- Monipuolinen tukivalikoima

Rakenteellinen sosiaalityö vahvistuu!

2. Tavoitteet

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Tavoitteet 2025–2029

Rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuuden hallinnan kehittäminen

Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen ja roolin vahvistaminen

Rakenteellisesta sosiaalityöstä nousevan tiedon hyödyntäminen

Rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuuden hallinnan kehittäminen

- Kokonaisuuden hallinnan kehittämisellä varmistamme, että lakisääteinen velvoite (SHL 1301/2014 7§) toteutuu systemaattisesti eikä jää yksittäisten työntekijöiden varaan. Kokonaisuuden hallinnan kehittäminen luo pysyvät rakenteet, selkeät roolit ja yhteistyömallit, mikä edistää rakenteellisen sosiaalityön juurtumista arjen käytäntöihin, yhtenäisiä toimintatapoja koko hyvinvointialueella sekä tiedolla johtamista ja vaikuttavaa päätöksentekoa.
- Rakenteellisen sosiaalityön nykytila ja osaamistarpeet Varsinais-Suomen hyvinvointialueella -kyselyn tulokset osoittavat, että rakenteellinen sosiaalityö toteutuu nykyisellään hajanaisesti ja pistemäisesti. Työntekijöiden keskuudessa on paljon kiinnostusta ja motivaatiota rakenteellisen sosiaalityön tekemiselle, mutta organisaation rakenteet, resurssi- ja aikapula sekä puuttuvat yhteiset käytänteet rajoittavat toteutusta.
- Kokonaisuuden hallinta ja sen kehittäminen tukevat rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistamista kaikilla tasoilla – kenttätöystä johtamiseen. Tämä on edellytys sille, että rakenteellinen sosiaalityö muuttuu satunnaisesta toiminnasta organisoiduksi ja vaikuttavaksi prosessiksi ja sen tuottamaa tietoa hyödynnetään systemaattisesti.
 - Rakenteellista sosiaalityötä tukevan toimintakulttuurin edistäminen edellyttää paitsi konkreettisten yhteistyörakenteiden luomista, myös laajaa yhteistä keskustelua ja koulutautumista. Kulttuurin muutoksessa johdon tuki on keskeistä.
- Rakenteellisen sosiaalityön onnistunut toteuttaminen edellyttää eri toimijoiden yhteispeliä strategisesta johdosta aina kenttätason toimijoihin. Sosiaalityöntekijät ja muut ammattilaiset organisaation kaikilla tasoilla osallistuvat yhdessä yhteiskunnallisten rakenteiden ja palvelujärjestelmien kehittämiseen, arviointiin ja vaikuttamiseen asiakkaiden hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämiseksi.

Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen ja roolin vahvistaminen

- Vahvistamalla osaamista ja roolia varmistetaan, että sosiaalityön asiantuntijuus ja sosiaalihuollon asiakkaiden ääni ja kokemukset näkyvät, kuuluvat ja vaikuttavat palveluiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa sekä hyvinvointialueen strategisessa päätöksenteossa.
- Rakenteellinen sosiaalityö on luonteeltaan monitoimijaista ja sen toteuttaminen edellyttää osaamista ja osallistumista usealta organisaation tasolta poliittisista päättäjistä strategiseen johtoon ja käytännön toimijoihin. Onnistuaksemme siinä, tarvitsemme osaamisen vahvistamista kaikilla tasoilla.
- Osaamisen ja roolin vahvistaminen on välttämätöntä, jotta
 - rakenteelliseen sosiaalityöhön liittyvät pysyvät rakenteet ja toimintamallit voivat juurtua
 - rakenteellisen sosiaalityön tietoa tuotetaan ja hyödynnetään systemaattisesti

Rakenteellisesta sosiaalityöstä nousevan tiedon hyödyntäminen

- Tieto ja sen hyödyntäminen on välttämätöntä, jotta hyvinvointialue voi täyttää lakisääteisen velvoitteensa (SHL1301/2014 7§) ja kehittää palvelujärjestelmää yhdenvertaisuuden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta.
- Kootun, systematisoidun ja analysoidun tiedon tuotanto vaatii resurssia ja tiedon hyödyntäminen suunnittelua. Keskeistä on tiedon kulun varmistaminen.
- Työntekijöiden ja asiakkaiden kokemuksen ja asiantuntemuksen kuuleminen on uudistumisen, vaikuttavuuden ja yhteen toimivuuden keskeinen edellytys
- Rakenteellisesta sosiaalityöstä nouseva tieto tekee näkyväksi asiakkaiden tilanteisiin vaikuttavat yhteiskunnalliset ja rakenteelliset tekijät. Hyödyntämällä tätä tietoa voidaan:
 - Tunnistaa epäkohdat ja syrjäytymistä ylläpitävät rakenteet ja kohdentaa toimenpiteitä niiden korjaamiseksi.
 - Vahvistaa osallisuutta ja asiakaslähtöisyyttä, sillä tieto perustuu asiakastyössä havaittuihin ilmiöihin ja kokemuksiin.
 - Lisätä vaikuttamismahdollisuuksia: rakenteellinen sosiaalityö koetaan kentällä lähes ainoana keinona tuoda sosiaalihuollon ääni yhteiskunnalliseen keskusteluun
- Tieto, joka syntyy rakenteellisessa sosiaalityössä, on tärkeä osa hyvinvointialueen tiedolla johtamista. Sen avulla voidaan:
 - Suunnitella palveluja ja strategioita perustuen laajaan kokonaiskuvaan ja ilmiöihin, ei pelkkiin lukuihin.
 - Arvioida palvelujen vaikuttavuutta ja kustannusvaikutuksia
 - Tukea päätöksentekoa ja johtamiskäytäntöjä.

3. Rakenteellisen sosiaalityön organisointi Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Rakenteellisen sosiaalityön johtaminen Varhalla

- 1.3.2024 lukien Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö määrittelee rakenteellisen sosiaalityön kehittämisen osaksi sosiaalityön johtajan vastuualuetta:

48 § Sosiaalityön johtajan tehtävät ja toimivalta

Sosiaalityön johtaja

11. vastaa rakenteellisen sosiaalityön kehittämisen koordinoinnista sekä sosiaalityön tutkimukseen, opetukseen ja koulutukseen liittyvästä kehittämisestä, yhteistyöstä ja koordinaatiosta.

→ Rakenteellinen sosiaalityö ei ole enää vain yksittäisten työntekijöiden tehtävä, vaan johdon vastuulla oleva **strateginen kokonaisuus**.

→ Yhteistyö tutkimuksen ja koulutuksen kanssa vahvistuu.

- Käytännössä rakenteellisen sosiaalityön kehittämisestä ja ohjaamisesta vastaa sosiaalityön johtajan tiimi yhteistyössä Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa.
- Kaikilla johtavassa roolissa olevilla (mm. palvelupäälliköillä ja esihenkilöillä) on tärkeä rooli ja tehtävä rakenteellista sosiaalityötä tukevan asenneilmapiirin ja toimintakulttuurin edistämisessä sekä vastuu yhteisten toimintamallien juurruttamisesta ja hallinnasta käytännön työssä ja asiakasrajapinnassa.

Rakenteellisen sosiaalityön resursointi

- Rakenteellista sosiaalityötä on kehitetty Varsinais-Suomen hyvinvointialueella hankevetoisesti osana Tulevaisuuden sote-keskus- (2021–2023) ja Kestävän kasvun Varsinais-Suomi -hankkeita (2023–2025).
- Rakenteelliselle sosiaalityölle ei ole hankekausien jälkeen osoitettu pysyvää, erillistä resursointia, mikä on tunnistettu riski jatkokehittämisen ja tässä toteutussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden ja tavoitteita tukevien toimenpiteiden toteutumisen sekä uusien toimintamallien kehittämisen ja juurruttamisen kannalta.
 - Ihanteellisesti rakenteellinen sosiaalityö on pysyvissä rakenteissa jatkuvasti ja itsearvoisesti toteutuva asia. Lähtötilanteessa kehittämistä ja kouluttamista tarvitaan kuitenkin laajasti kokonaisuuden hallinnan kehittämiseksi ja osaamisen vahvistamiseksi, mihin olemassa olevin resurssein on haastavaa vastata.
- Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus tukee rakenteellisen sosiaalityön yhtenäistä ja vertailukelpoista kehittämistä YTA-alueella, muttei vastaa alueellisten tavoitteiden edistämisestä ja alueellisten käytäntöjen kehittämisestä.

Visio rakenteellisen sosiaalityön organisoitumisesta

- Ehdotus rakenteellisen sosiaalityön organisoitumisesta hyvinvointialueella perustuu rakenteellisen sosiaalityön toimijoita ja työkäytänteitä koskevaan ajankohtaiseen tutkimustietoon (mm. Närhi ym. 2023) ja muiden hyvinvointialueiden hyviksi todettuihin käytänteisiin.
- Tavoitteena on luoda pysyvä, kestävä ja monitasoinen rakenne, joka mahdollistaa monitoimijaisen rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen sekä tehokkaan ja kestävän sosiaalityön kehittämisen.
- Monitasoinen rakenne jakaa vastuuta useille tahoille, vähentäen systeemin haavoittuvuutta ja varmistaa rakenteellisen sosiaalityön jatkuvan kehittämisen hyvinvointialueella.
- Ehdotetut tasot heijastelevat rakenteellisen sosiaalityön kehittämistarpeita, ja tukevat strategisen, kehittämisen ja käytännön työn vuorovaikutusta.
- Rakenteellisen sosiaalityön onnistunut toteuttaminen edellyttää eri toimijoiden yhteispeliä strategisesta johdosta aina kenttätason toimijoihin. Kerrostettu rakenne auttaa varmistamaan, että sekä strateginen linja että käytännön asiantuntijuus vaikuttavat yhdessä rakenteellisen sosiaalityön toteutukseen.

Kansallinen taso

- Kansallinen ohjaus ja arviointi
- Tutkimus ja kehittäminen
- Tavoitteena kansallisesti vertailukelpoinen sosiaalihuollon tiedontuotanto

STM, THL, muut
hyvinvointialueet, muut
osaamiskeskukset

Linjaava ja ohjaava taso

- Kytkös kansalliseen ohjaukseen ja kehittämiseen
- Kytkös tutkimukseen ja koulutukseen

Länsi-Suomen
sosiaalialan
osaamiskeskus

Strateginen ja johtava taso

- Operatiivinen vastuu hyvinvointialueen rakenteellisesta sosiaalityöstä
- Kytkökset johtoon, päätöksentekoon ja strategiaan

Sosiaalityön johto

Valmisteleva ja kehittävä taso

- Alueellinen tietotuotanto, koulutus, viestintä ja sidosryhmäyhteistyö

Erityisasiantuntija

Asiantuntijaverkosto

Toiminnan ja käytännön taso

- Rakenteellinen sosiaalityö orientaationa ja työkäytteinä asiakastyössä ja sosiaalityön arjessa

Palvelutehtävät,
työyksiköt, tiimit:
Päälliköt, esihenkilöt,
työntekijät ja asiakkaat

Yliopistot ja muut
oppilaitokset,
tutkimuslaitokset, järjestöt,
ammattiliitot, Valvira, AVI

Kunnat, alueen yritykset
ja järjestöt

Poliittinen päätöksenteko
ja muut
vaikuttamistoimielimet,
kansalaisraadit

Muut tulosalueet

Tietojohtaminen,
valvonta, TKIO, HYTE

Rakenteellisesta sosiaalityöstä vastaava asiantuntija

- **Erityisasiantuntija** turvaisi alkuvaiheessa rakenteellisen sosiaalityön kehittymistä, kehittämistoimenpiteiden toteutumista ja käytäntöjen juurtumista.
 - Tehtäviin voisi lukeutua käytänteiden ja toimintamallien kehittäminen ja juurruttaminen, kouluttaminen, viestintä, alueellisen asiantuntijaverkoston ja sidosryhmäyhteistyön koordinointi, rakenteellisen sosiaalityön alueellinen tiedontuotanto sekä vastuu rakenteellisen sosiaalityön alueellisen toteutus suunnitelman seurannasta ja päivittämisestä.
- Voisi toteuttaa systematisoidun ja analysoidun rakenteellisen sosiaalityön tiedon tuotantoa ja tukea tiedon välittymistä.
 - Tehtäviin voisi lukeutua mm. **sosiaalisen raportoinnin** seuranta, sisällönanalyysi ja kokonaisraporttien laadinta sekä niiden julkaisu (ks. esim. Rajala, Lähteenmäki, Kallio 2024).
- Hyvinvointialueella työskentelevien **rakenteellisen sosiaalityön erikoisalan käyneiden ammattilaisten** määrä ja sijainti organisaatiossa tulee kartoittaa ja osaaminen tulee ottaa vahvemmin osaksi rakenteellisen sosiaalityön toteuttamista.
 - Kustannustehokas mahdollisuus on hyödyntää olemassa olevaa osaamista esimerkiksi rakenteellisen sosiaalityön erityisasiantuntijan tehtävään koko- tai osa-aikaisesti. Huomioitavia mahdollisuuksia on myös rotaatioperiaatteen hyödyntäminen.

Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen asiantuntijaverkosto

- Rakenteellisen sosiaalityön alueellisten toimintamallien kehittämiseksi ja juurruttamiseksi suositetaan edustuksellisen asiantuntijaverkoston kokoamista.
- Jäseniksi suositetaan jokaisesta palvelutehtävästä nimettyä rakenteelliseen sosiaalityöhön vahvasti orientoitunutta edustajaa. Edustajien nimeämisessä suositetaan kiinnittämään huomiota esim. motivaatioon ja rakenteellisen sosiaalityön erikoistumiskoulutukseen. Jäseniksi suositetaan edustajia eri organisaatiotasoilta.
- Asiantuntijaverkoston rooli on tukea ja toteuttaa rakenteellisen sosiaalityön tiedon tuotantoa ja hallintaa, analysoida ja välittää tietoa ja tuottaa kehittämis ehdotuksia yhteistyössä muiden organisaatiotoimijoiden sekä sidosryhmätoimijoiden kanssa. Erityisen tärkeä tehtävä on tukea edustamansa palvelutehtävän toimintayksiköitä rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisessa.

4. Rakenteellisen sosiaalityön tietotuotanto Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Rakenteellisen sosiaalityön tietotyö

Sosiaalihuoltolaki

1301/2014 7§

TAVOITE

Tuottaa sosiaalihuollon asiakastyöhön perustuvaa tietoa

- 1) asiakkaiden tarpeista
- 2) tarpeiden yhteiskunnallisista yhteyksistä

TIETOPERUSTA JA TIETOLÄHTEET

- 1) Asiakastieto
- 2) Työntekijöiden/ ammattilaisten havainnot ja asiantuntijatieto
- 3) Tilasto-, rekisteri- ja indikaattoritieto

TIEDON TUOTANTO

Analysoitua ja systemaattisesti tuotettua tietoa johtamisen ja päätöksenteon tueksi

Sosiaalinen raportointi rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotannon välineenä

- Sosiaalinen raportointi on sosiaalihuoltolain 7§:n mukaista rakenteellista sosiaalityötä tukeva työkalu, jolla kerätään tietoa sosiaalisesta hyvinvoinnista ja sosiaalisista ongelmista – havaintoja sosiaalityön arjesta, tietoa asiakkaiden tarpeista ja niiden yhteiskunnallisista yhteyksistä, sekä sosiaalipalveluiden vaikutuksista ja hyvistä käytännöistä.
- Sosiaalinen raportointi tarjoaa monipuolisesti kokemuseräistä tietoa alueen palvelujärjestelmän toiminnasta, sosiaalityön päivittäisestä asiakastyöstä ja siellä kohdatuista ilmiöistä. Sosiaalinen raportointi
 - mahdollistaa epäkohtien paikantamisen yhteiskunnallisissa rakenteissa ja palvelujärjestelmässä
 - mahdollistaa ammattilaisten havainto- ja kokemustietoon perustuvien kehittämis ehdotusten keräämisen ja hyödyntämisen
 - tarjoaa tietoa palvelujen toimivuuden parantamiseksi, kehittämistyön pohjaksi sekä tiedolla johtamisen tueksi.

Sosiaalinen raportointi rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotannon välineenä

- Sosiaalinen raportointi on yleinen käsite kaikelle sosiaalihuollolle ominaisista ilmiöistä kerättävälle tiedolle. Sosiaalinen raportointi ei ole lainsäädäntölähtöinen termi, eikä sille myöskään löydy tutkimuksesta selkeää määritelmää.
- THL:n koordinoima rakenteellisen sosiaalityön verkosto (2023-2025) määritteli käsitettä seuraavasti:

***Sosiaalinen raportointi** on yksi rakenteellisen sosiaalityön tiedon tuottamisen menetelmistä, jossa voidaan hyödyntää sosiaalihuollon tietolähteiden ja asiantuntijuuden ohella myös muiden toimijoiden tietolähteitä ja asiantuntijuutta.*

***Sosiaalinen raportti** on rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon tuote (tietotuote), joka sisältää toimenpide-ehdotuksia.*

Alueellinen tietotuotanto

- Yksi keskeisimmistä tunnistetuista kehittämistarpeista Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on yhtenäinen, vertailukelpoinen ja systemaattinen sosiaalityön tiedontuotanto
- Tavoitteena on tuottaa analysoitua ja systemaattisesti kerättyä tietoa, joka tukee johtamista ja päätöksentekoa rakenteellisen sosiaalityön näkökulmasta.
- Tieto toimii perustana ilmiöiden ymmärtämiselle ja kehittämistoimenpiteiden sekä resurssien kohdentamiselle.
- Nykytilanteessa potentiaaliset ja hyödynnettävät tietolähteet on tunnistettu, mutta tiedon saatavuus vaihtelee. Koottua tietoa on vähän saatavilla. Myös sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmästä saatava tieto on osin puutteellista.
- Kootun tiedon hankkimisen ja hyödyntämisen edellytykset on huomioitu rakenteellisen sosiaalityön toteuttamiseen liittyvissä toimenpide- ja kehittämisohjelmakuvissa, mikä luo pohjaa tiedon systemaattiselle käytölle jatkossa.
 - Rakenteellisen sosiaalityön keinoin eri kanaviin kertyvää tietoa on jatkossa mahdollista saada paremmin sote-palveluarvioinnin, ohjauksen ja johtamisen käyttöön.
- Sosiaalinen raportointi on keskeinen rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotannon väline ja sen kehittäminen ja tiedon hyödyntäminen on asetettava keskeiseksi tulevan kehittämisen painopisteeksi. Sosiaalisella raportoinnilla on Varsinais-Suomessa useiden vuosien mittainen perinne: menetelmää on kehitetty ja se on ollut käytössä useissa kunnissa. Hyvinvointialueelle siirryttäessä toimintamallin aluetasoiset määrittelyt ovat kuitenkin jääneet puutteellisiksi.

Alueelliset tunnistetut tietolähteet

ASIAKASTIETO

- Asiakaspalaute, palautekyselyt
- Asiakasraadit, kansalaisfooromit ja -neuvostot
- Kouluterveyskysely, päihdetilanne-, väkivalta- ja mielenterveyskyselyt
- Epäkohtailmoitukset, muistutukset, kantelut

AMMATTILAISTEN HAVAINNOT JA ASiantuntijatieto

- Sosiaalinen raportointi
- Henkilöstökyselyt
- Sosiaali- ja potilasasiavastaavan raportit
- Omavalvontaraportit, valvontakeskuksen statustaulukko, valvonnan tarkastuskertomukset
- Laadunhallinta SHQS
- Riskitilanteet HaiPro

TILASTO-, REKISTERI- JA INDIKAATTORITieto

- Asiakas- ja potilastietojärjestelmät (Lifecare sosiaalihuolto, Pegasos Omni360)
- Mittarit (mm. AVAIN, ZekkiPro/3X10D, RAI-kokonaisuus, AUDIT, BDI, Kykyviisari, MARAK)
- Hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisältö
- Valvontaa, epäkohtailmoituksia, muistutuksia ja kanteluja koskeva määrällinen data
- Kootut sosiaalihuollon indikaattorit (Sotokuva)

Sosiaalinen raportointi Varsinais-Suomessa

- **Sosiaalisen raportoinnin työkalu** on Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (VASSO) kehittämä ilmiöpohjainen kyselylomake sosiaalityön arjesta nousevan havainto- ja kokemustiedon keräämiseksi.
 - Työkalu on todettu toimivaksi rakenteellisen sosiaalityön tiedontuotannon välineeksi (ks. esim. Rajala, Lähteenmäki, Kallio 2024).
 - Toimintamalli on kuvattuna [Innokylässä](#).
- Varsinais-Suomen hyvinvointialueella työkalu on ollut käytössä niissä palvelutehtävissä ja työyksiköissä, missä toimintamalli ja työkalu ovat olleet entuudestaan tuttuja ennen hyvinvointialueuudistusta. Aluetasoisien yhtenäisten käytäntöjen määrittely on jäänyt kuitenkin puutteelliseksi, minkä vuoksi työkalua on edelleen kehitettävä ja käyttöönotto suunniteltava uudelleen.
 - 1.7.2025 aloittanut uusi Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus tukee sosiaalisen raportoinnin käytäntöjen yhtenäistä kehittämistä Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Pohjanmaalla.

Sosiaalinen raportoinnin nykytila Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

- Nina Hemming ja Sami Salmivirta analysoivat sosiaalisen raportoinnin tilaa Varsinais-Suomen hyvinvointialueella [Lean-lopputyössään](#) (julkaistu 13.12.2023). Analyysin tuloksena todettiin, että sosiaalisen raportoinnin työkalut ovat Varhalla olemassa, mutta yhtenäiset aluetasoiset käytännöt puutteellisia.
- Määritelty on, että sosiaalisen raportoinnin tuottamaa tietoa käsitellään kahdesti vuodessa Varhan sosiaali- ja vammaispalveluiden johtoryhmän, Sote-palveluiden johtoryhmän sekä Sote-palvelulautakunnan ajankohtaisissa asioissa. Lisäksi sosiaalisen raportoinnin tulokset liitettäisiin osaksi toiminta- ja hyvinvointikertomusta.
- Määrittelemättä on kuitenkin edelleen, kenen vastuulla tiedonkeruu, analysointi ja tulosten raportointi sekä niistä viestiminen on.
- Raporttien laajan ja moninaisen tietopotentialin hyödyntäminen vaatii sosiaalihuollon asiantuntijuuteen ja rakenteellisen sosiaalityön ymmärrykseen perustuvaa sisällönanalyysia, jonka vuoksi tehtävä suositetaan osoitettavaksi rakenteellisesta sosiaalityöstä vastaavalle (erikois)sosiaalityöntekijälle tai rakenteellisen sosiaalityön asiantuntijalle tai tiimille (Rajala, Lähteenmäki, Kallio 2024).

5. Rakenteellisen sosiaalityön kansallinen tietotuotanto

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Rakenteellisen sosiaalityön raportointipalvelu (THL)

- Rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon tavoitteena on tuottaa sosiaalihuoltolain mukaisesti tietoa hyvinvointialueiden sosiaalihuollon asiakkaiden tarpeista ja tarpeiden yhteiskunnallisista yhteyksistä. Kansallisella tietotuotannolla tavoitellaan yhteismitallista ja hyvinvointialueiden vertailun mahdollistavaa rakenteellisen sosiaalityön tietoa.
- Osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (2022–2025) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella valmisteltiin rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon edellyttämää tietopohjaa neljälle tunnistetulle ilmiölle: asunnottomuus, mielenterveys, päihteet ja riippuvuudet sekä taloudellinen tilanne ja toimeentulo. Tietotuotannon mallin dokumentaatio mahdollistaa tietotuotannon toteuttamisen Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella.
- **Terveiden ja hyvinvoinnin laitos** tuottaa Rakenteellisen sosiaalityön raportointipalvelun hyvinvointialueiden tietojohtamiseen sekä kansalliseen arviointiin ja ohjaukseen. Rakenteellisen sosiaalityön raportointipalvelu on kehittyvä palvelu.
 - Ilmiöpohjaisen tiedon tuottamiseen käytetään eri tietolähteitä. Sosiaalihuollon asiakastiedon tietolähteenä on sosiaalihuollon seurantarekisteri.
 - Rakenteellisen sosiaalityön kansallinen tietotuotanto voi käynnistyä vasta tulevaisuudessa kun asiakastieto on saatavissa kansallisella tasolla.
- Palvelun tietoja voidaan käyttää tavoitteellisten toimien ja toimenpide-ehdotusten tekemiseen, joilla ehkäistään ja korjataan sosiaalisia ongelmia sekä parannetaan ihmisten hyvinvointia ja terveyttä koko maassa ja eri alueilla.

Kansallisen tietotuotannon mallin toimeenpano Varsinais-Suomen hyvinvointialueella:

Alueella seurataan rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon jatkovalmistelua ja raportointipalvelun kehittymistä.

Rakenteellisen sosiaalityön tietotyö nyt ja tulevaisuudessa

Hyvinvointialueet
SUUNNITTELEVAT, miten
rakenteellista sosiaalityötä
toteutetaan alueilla.

Kukin hyvinvointialue kuvaa toteutus-
suunnitelmassaan, miten rakenteellista
sosiaalityötä johdetaan, organisoidaan ja
toteutetaan sekä miten rakenteellisen
sosiaalityön tietoa hyödynnetään alueella.

Rakenteellista sosiaalityötä
TOTEUTETAAN
monialaisessa
yhteistyössä.

Rakenteellisen sosiaalityön toteutta-
misesta vastaa sosiaalihuollon ammatti-
henkilö. Tietoa tuotetaan monialaisesti
yhdessä muiden ammattilaisten kanssa.
Myös hyvinvointialueiden vertais- ja
yhteiskehittäminen tukee rakenteellisen
sosiaalityön toteuttamista.

Rakenteellisen sosiaalityön
TIETOTUOTANTO
VAHVISTUU
tulevaisuudessa.

Tulevaisuudessa rakenteellisen sosiaali-
työn tietoa sosiaalihuollon ilmiöistä
tuotetaan myös kansallisella tasolla.
Tietoa voidaan hyödyntää hyvinvointi-
alueilla tietojohdantamisen tukena sekä
kansallisesti sote-palvelujen arvioinnissa,
ohjauksessa ja valvonnassa.

RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN AVULLA

- tuotamme yhdessä tietoa sosiaalisesta hyvinvoinnista ja sosiaalisista ongelmista
- hyödynnämme tietoa sosiaalihuollon asiakkaiden elinolosuhteiden parantamiseksi

Rakenteellisessa sosiaalityössä tehdään näkyväksi sosiaalihuollon asiakkaiden ongelmia, tarpeita ja elämäntilanteita ja tarkastellaan niitä suhteessa laajempiin yhteiskunnallisiin rakenteisiin (SHL 1301/2014,7§). THL on kehittänyt rakenteellista sosiaalityötä vuosina 2022-2025 Suomen kestävän kasvun ohjelmassa yhteistyössä hyvinvointialueiden ja rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston kanssa.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

6. Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

Toimijat, toimintamallit ja työkäytännöt

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Rakenteellisen sosiaalityön toimijat ja tehtävät

Toimija	Tehtävät	Esimerkkejä
Asiakkaat	Kokemustiedon tuottaminen arjen tilanteista ja palveluiden toimivuudesta, osallistuminen yhteiskehittämiseen ja muutostarpeiden esiin tuomiseen.	Palautteen antaminen, kansalaisvaikuttaminen
Sosiaalityöntekijät ja muut sosiaalihuollon ammattilaiset	Sosiaalisten ilmiöiden ja epäkohtien tunnistaminen, niistä raportointi ja niiden esiin tuominen. Asiakkaiden osallisuuden vahvistaminen, oikeudenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden puolustaminen. Osallistuminen palvelujen kehittämiseen ja verkostotyöhön.	Tietoisuustyö, valtaistamistyö, osallistava kehittämistyö, yhteisöllinen työ, verkostotyö, sosiaalinen raportointi, järjestötoiminta, mielipidekirjoitukset, kannanotot, blogitekstit, haastattelut, kansalaisvaikuttaminen
Alueellinen asiantuntijaverkosto	Kokoaa ja analysoi tietoa, osallistuu palvelujärjestelmän ja toimintamallien kehittämiseen. Strateginen vaikuttamistyö.	Sosiaalinen raportointi, kehittämis- ja tutkimustoiminta, lausunnot, kannanotot, toimenpide-ehdotukset, alueellinen sidosryhmäyhteistyö
Erityisasiantuntija	Kokoaa ja analysoi tietoa, koordinoi koulutusta, viestintää ja alueellisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamista ja seurantaa. Vastaa tiedon välittymisestä sidosryhmille, johtamiseen ja päätöksentekoon.	Alueellinen ja kansallinen verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö, kouluttaminen, viestintä, sosiaalisen raportoinnin tulosten raportointi ja esittely
Sosiaalityön johto	Vastaa rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuudesta, sen strategisista ratkaisuksista ja suunnasta, määrittelee yhtenäiset käytännöt ja toimintamallit, sekä vastaa tiedon välittymisestä hyvinvointialueen johtamiseen ja päätöksentekoon.	Tiivis verkosto- ja sidosryhmäyhteistyö, rakenteellisen sosiaalityön toteuttamisen, tietotarpeiden ja -tuotannon seuranta ja arviointi.
Sidosryhmät	Tiedon tuottaminen. Osallistuminen yhteiskehittämiseen.	Verkostotyö, kehittämis- ja tutkimustoiminta
Poliittinen päätöksenteko	Hyödyntävät rakenteellisen sosiaalityön tuottamaa tietopohjaa päätöksenteossa. Ohjaavat hyvinvointialueen rahoituksen ja resurssien kohdentamista.	Seminaareihin, neuvottelu- ja kuulemistilaisuuksiin osallistuminen, kehittämis- ja tietotarpeiden esiin nostaminen

Tärkeät sidosryhmät (1/2)

Hyvinvointialueen poliittinen päätöksenteko ja muut poliittiset toimielimet

- Päätöksentekijät hyödyntävät sosiaalipalveluiden ja johdon tuottamaa tietoa esimerkiksi tarvittavien palveluiden ja resurssien kohdentamisessa hyvinvointialueen asukkaiden tarpeisiin vastaamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Poliittisilla päätöksillä on suora vaikutus siihen, miten sosiaalityö pystyy vastaamaan yhteisöissä ilmenneisiin ongelmiin.

Kunnat

- Kunnilla on alueellisena toimijana merkittävä rooli paikallisten ongelmien ja tarpeiden tunnistamisessa sekä niihin vastaamisessa. Kunnat tuottavat omaa tietoa esimerkiksi sivistys- ja nuorisopalveluista, sekä laajemmin hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta ja osallistuvat sen pohjalta hyvinvointialueen suunnitelmien ja strategioiden kehittämiseen.
- Kunnat jakavat tietoa hyvinvointialueelle ja osallistuvat keskusteluihin, joissa rakenteellista sosiaalityötä suunnitellaan, suunnataan ja koordinoidaan.

Järjestöt

- Järjestöt toimivat tärkeänä asiakasryhmien ja kansalaisyhteiskunnan äänenä. Ne tuovat esille sosiaalipalvelujen asiakkaiden kokemuksia ja järjestötyön kautta kerättyä tietoa yhteiskunnallisista tarpeista ja haasteista.
- Järjestöt osallistuvat yhteisiin foorumeihin ja keskusteluihin, ja jakavat tietoa siitä, miten hyvinvointipalvelut vastaavat tai eivät vastaa yhteisöjen tarpeisiin. Järjestöjen tuottama tieto tarjoaa käytännön näkökulman ja auttaa tunnistamaan kehittämiskohteita, joita muut toimijat eivät ehkä ole vielä huomanneet.

Tärkeät sidosryhmät (2/2)

Yliopistot, ammattikorkeakoulut ja tutkimuslaitokset

- Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa keskustellaan sosiaaliin ja yhteiskunnallisiin ilmiöihin liittyvistä tutkimus-, koulutus- ja osaamistarpeista sekä rakenteellisen sosiaalityön tiedon hyödyntämisestä.
- Tutkimusyhteisö osallistuu tiedonvaihtoon hyvinvointialueen ja sosiaalipalvelujen kanssa sekä tuottaa ja tarjoaa tutkittua tietoa sekä evaluointitukea. Tämä auttaa hyvinvointialuetta arvioimaan toiminnan vaikuttavuutta ja suunnittelemaan toimenpiteitä tutkitun tiedon pohjalta.

Kansalliset verkostot (esim. sosiaalialan osaamiskeskusverkosto, THL, STM)

- Kansalliset verkostot tukevat rakenteellista sosiaalityötä tarjoamalla tietoa, standardeja ja ohjeistuksia. Ne koordinoivat myös alueellisia toimijoita yhtenäisten käytäntöjen kehittämiseksi ja varmistamiseksi.
- Kansalliset toimijat ja verkostot keräävät tietoa eri hyvinvointialueilta ja jakavat parhaita käytäntöjä alueellisten toimijoiden kesken. Näin edistetään sosiaalityön saman suuntaista kehittämistä, kansallisesti vertailukelpoista tiedontuotantoa ja vahvistetaan sosiaalihuollon vaikuttavaa kehittämistä.

RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TOTEUTUSSUUNNITELMA

Tavoite: Rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuuden hallinnan kehittäminen

Asia	Toimenpide	Kohderyhmä/tavoittavuus	Status
Rakenteellisen sosiaalityön organisoituminen	Rakenteellisen sosiaalityön vastuiden määrittely	Varhan organisaatio, johto	Ei selvillä
	Johtamisen, kulttuurin ja asenteiden muutos rakenteellista työtä tukeväksi	Varhan organisaatio, johto	Ei selvillä
	Asiantuntijaverkoston perustaminen	Varhan organisaatio, henkilöstö	Ei selvillä
	Rakenteellinen sosiaalityön kehittäminen kirjataan osaksi sosiaalityön strategista visiota	Varhan organisaatio, johto, henkilöstö	Valmisteilla
Rakenteellisen sosiaalityön resurssien turvaaminen	Rakenteellisen sosiaalityön näkyvyys tehtävänkuissa	Varhan organisaatio, henkilöstö	Valmisteilla
	Rakenteellisen sosiaalityön erityisasiantuntijatehtävän perustaminen	Varhan organisaatio, johto, henkilöstö	Ei selvillä
Yhtenäisten käytäntöjen ja toimintamallien määrittely	Sosiaalisen raportoinnin käyttöönotto	Varhan organisaatio, henkilöstö	Valmisteilla
	Määritetään asiakastyössä käytettävät mittarit ja tuetaan niiden systemaattista käyttöä ja niihin liittyvää osaamista	Varhan organisaatio, henkilöstö	Ei selvillä
	Kehitetään osallisuutta edistäviä työkäytäntöjä (asiakasraadit, kokemusasiantuntijat)	Varhan organisaatio, henkilöstö, asiakkaat	Ei selvillä
	Vahvistetaan henkilöstön mahdollisuuksia osallistua strategiseen kehittämistyöhön	Varhan organisaatio, henkilöstö	Valmisteilla

RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TOTEUTUSSUUNNITELMA

Tavoite: Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen ja roolin vahvistaminen

Asia	Toimenpide	Kohderyhmä/tavoittavuus	Status
Profession ja ammatillisuuden vahvistaminen	Vahvistetaan avointa ja refleктоivaa työyhteisökulttuuria (esim. fasilitoidut keskustelufoorumit, työnohjaus rakenteellisen sosiaalityön näkökulmasta)	Varhan johto, henkilöstö	Valmisteilla
Koulutuksen lisääminen	Tarjotaan rakenteellisen sosiaalityön koulutusta verkossa ja paikallisina koulutustilaisuuksina työyksiköille	Varhan henkilöstö	Valmisteilla (oske)
	Perehdytykseen sisällytetään rakenteellisen sosiaalityön peruskoulutus	Varhan organisaatio, henkilöstö	Ei selvillä
	Huomioidaan sisällölliset koulutustoiveet	Varhan henkilöstö	Ei selvillä
Viestinnän ja osallistumisen mahdollisuuksien lisääminen	Yhteistyön vahvistaminen Varhan viestinnän kanssa; vahvistetaan sisäistä viestintää	Varhan organisaatio	Ei selvillä
	Vahvistetaan sosiaalityön ammattilaisten osaamista ja luodaan monikanavaisia mahdollisuuksia viestintään ja vaikuttamiseen, mukaan lukien mediavaikuttaminen.	Varhan organisaatio, henkilöstö, asiakkaat, kumppanit, sidosryhmät	Ei selvillä

RAKENTEELLISEN SOSIAALITYÖN TOTEUTUSSUUNNITELMA

Tavoite: Rakenteellisesta sosiaalityöstä nousevan tiedon hyödyntäminen

Asia	Toimenpide	Kohderyhmä/tavoittavuus	Status
Asiantuntijoiden havainto- ja kokemustiedon hyödyntäminen	Sosiaalisen raportoinnin toimintamallien kehittäminen, raportointikäytänteiden määrittely ja tiedonkulun varmistaminen	Varhan henkilöstö, organisaatio, kumppanit ja sidosryhmät	Valmisteilla
Asiakaskokemustiedon hyödyntäminen	Asiakaspalautejärjestelmään kertyvän sosiaalihuollon palveluita koskevan palautetiedon analysointi	Varhan organisaatio, asiakkaat, kumppanit, sidosryhmät	Ei selvillä
Valvontatiedon hyödyntäminen	Luodaan käytännöt systematisoidun tiedon kokoamiseksi epäkohtailmoituksista, kanteluista ja muistutuksista	Varhan organisaatio, johto, henkilöstö, asiakkaat	Valmisteilla
	Valvontakeskuksen tilannekuva johtamisen tukena	Varhan organisaatio, johto	Käytössä
Sosiaalisten indikaattorien seuranta	Tuotetaan systematisoitua ja analysoitua indikaattoritietoa sosiaalihuoltoon keskeisesti liittyvistä ilmiöistä	Varhan organisaatio	Ei selvillä
Tiedon kulun rakenteiden ja käytänteiden kehittäminen	Varmistetaan rakenteellisesta sosiaalityöstä ja olemassa olevista tietolähteistä nousevan tiedon välittyminen sosiaalityön johtamiseen ja hyvinvointialueen päätöksentekoon	Varhan organisaatio, henkilöstö, sidosryhmät	Ei selvillä

7. Rakenteellisen sosiaalityön tiedon kulku ja viestintä

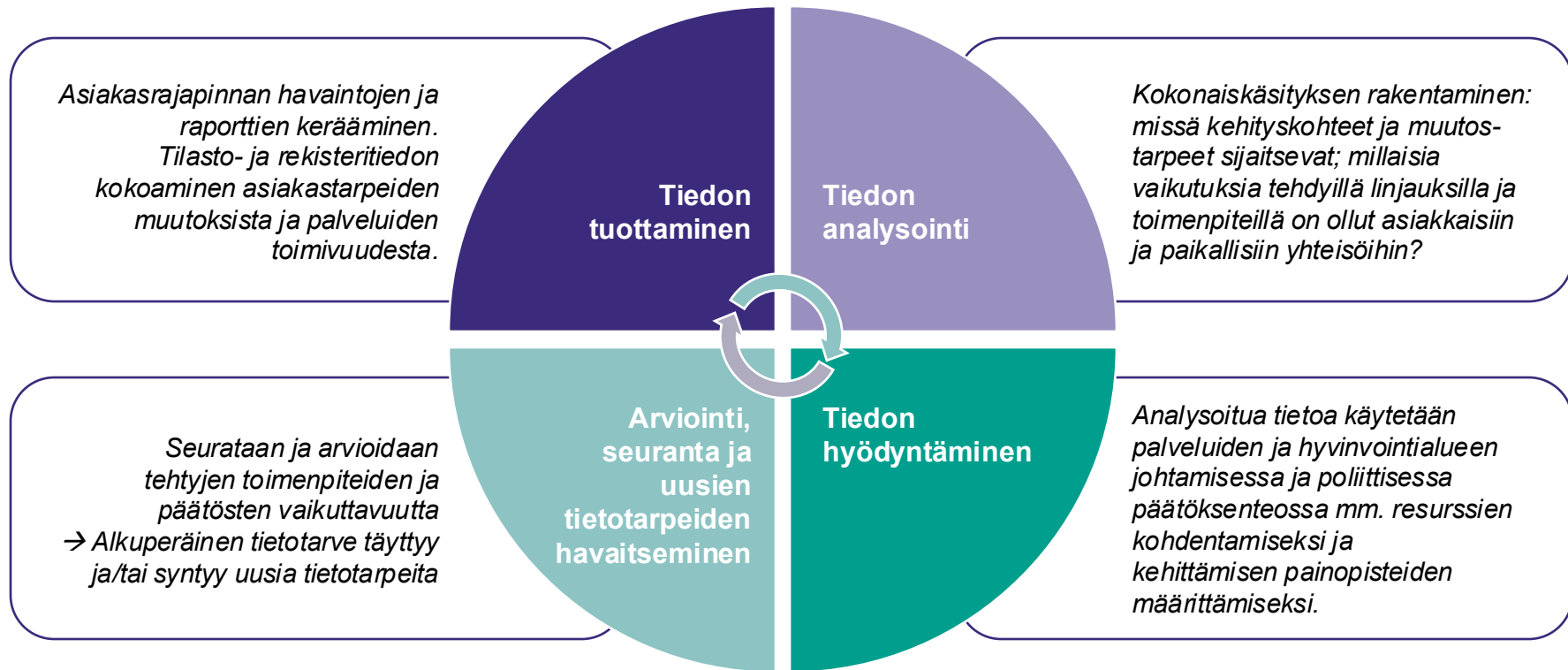

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Suomen
kestävän kasvun
ohjelma

Tiedon kulun tärkeät vaiheet

Rakenteellisen sosiaalityön tiedon välittyminen

- **Monitasoinen yhteistyörakenne:** Tiedon tuottaminen, välittäminen ja hyödyntäminen tapahtuu suunnitellusti ja systemaattisesti eri toimijoiden kesken.
- **Yhteistyöfoorumit:** Säännölliset verkostot ja tapaamiset (esim. alueelliset ja kansalliset asiantuntija- ja kehittämisverkostot, johto- ja ohjausryhmät) varmistavat ajankohtaisen tiedon ja yhteisen ymmärryksen.
- **Kehämäinen prosessi:** Tiedon liike on jatkuvaa – tuotetaan, analysoidaan, hyödynnetään ja arvioidaan uudelleen syntyviä tarpeita varten.
- **Hyödyt:**
 - Tieto on ajan tasalla ja vastaa käytännön tarpeisiin.
 - Seuranta ja arviointi ovat jatkuvaa. Jokainen päätöksenteon tai toiminnan vaihe arvioidaan säännöllisesti, jolloin varmistetaan, että päätöksillä on toivottuja vaikutuksia.
 - Yhteinen ymmärrys pysyy yllä eri toimijoiden kesken, ja sekä asiakasrajapinnassa tehtävät havainnot että tieteelliset analyysit täydentävät toisiaan.
- **Vaikutus:**
 - Tiedon tuottaminen ja välittäminen muodostuvat jatkuvaksi ja osittain säännölliseksi toiminnaksi, mikä luo joustavan ja responsiivisen rakenteen niin rakenteellisen sosiaalityön kuin hyvinvointialueen palveluiden kehittämiselle ja uudistamiselle.

Tiedon kulun periaatteet

- Rakenteellisen sosiaalityön tiedon välittyminen, tuottaminen ja hyödyntäminen tapahtuu yhteisessä, monitasoisessa rakenteessa, jossa jokainen toimija kantaa vastuunsa ja hyödyntää saamaansa tietoa yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.
 - Rakenteellisen sosiaalityön tiedon välittyminen perustuu kaikkienensa suunniteltuun ja systemaattiseen yhteistyöhön ja yhteistyöfoorumeihin, joissa eri toimijat kohtaavat säännöllisesti ja keskustelevat ajankohtaisista tilanteista, haasteista ja kehittämistarpeista (esim. asiantuntijaverkosto, kehittämisverkostot jne).
 - Tietoa välitetään eri toimijoiden välillä monilla tasoilla: esimerkiksi sosiaalipalveluiden havaintoja (esim. sosiaalisen raportoinnin tuloksia) välitetään hyvinvointialueen johtotasolle (professiojohtaja & ohjausryhmä), joka koordinoi tietoa eteenpäin poliittisille päättäjille ja muille toimijoille.
 - Rakenteellisen sosiaalityön tiedon välittyminen hyvinvointialueella toimii dynaamisena, kehämäisenä prosessina, jossa tieto kulkee jatkuvasti eri toimijoiden välillä.
 - Tiedon kulun ei tule päättyä sen välittämiseen tai hyödyntämiseen vaan sen on oltava jatkuva sykli, jossa tietoa tuotetaan, analysoidaan, hyödynnetään ja arvioidaan uudelleen syntyviä tietotarpeita varten.
- Kehämäinen tiedon kulun prosessi varmistaa, että rakenteellisen sosiaalityön tieto pysyy ajantasaisena, relevanttina ja käytännön tarpeisiin vastaavana.

Viestintä

- Rakenteellisen sosiaalityön toteutuminen ja vakiinnuttaminen Varhalla edellyttää selkeää ja johdonmukaista viestintää sekä sisäisesti että ulkoisesti.

Viestinnällisiä kehittämistarpeita ovat muun muassa:

- Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteiden, menetelmien ja hyötyjen esittely henkilöstölle, asiakkaille, johdolle, päätöksentekijöille ja sidosryhmille
- Rakenteellisen sosiaalityön näkyvyyden ja tunnettuuden lisääminen Varhan verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja muissa kanavissa
- Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen ja tiedon jakaminen ja levittäminen niin Varhan sisällä kuin muiden toimijoiden kanssa
- Rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon tulosten raportointi ja arviointi eri kohderyhmille
- Rakenteellisen sosiaalityön viestintästrategian ja -suunnitelman laatiminen ja toteuttaminen yhteistyössä viestintäasiantuntijoiden, johdon, työntekijöiden ja asiakkaiden kanssa

8. Suunnitelman hallinnan ja seurannan käytännöt

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

**Suomen
kestävän kasvun
ohjelma**

Suunnitelman hallinnan ja seurannan käytännöt

Voimassaolo	Vastuut	Seuranta	Dokumentointi	Viestintä
• Suunnitelma laaditaan valtuustokausittain. Päivitysrytmi on yhdenmukainen hyvinvointi- ja osallisuussuunnitelmi en kanssa.	• Sosiaalityön johtajan tiimi vastaa suunnitelman päivityksestä ja seurannasta. Tiimin tehtävänä on varmistaa suunnitelman ajantasaisuus, toimeenpano sekä sen kytkeytyminen strategiaan strategisiin tavoitteisiin.	• Suunnitelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa, kuitenkin viimeistään sen voimassaolon päättyessä. • Seuranta sisältää säännöllisen arvioinnin ja tarvittavat toimenpiteet, jotta suunnitelma tukee palvelujen kehittämistä ja vastaa muuttuvia tarpeita.	• Suunnitelman päivitykset dokumentoidaan Varhan Sharepointiin ja julkaistaan Varhan verkkosivuilla sekä Varhan intrassa rakenteellisen sosiaalityön sivulla.	• Viestintä kohdistuu sosiaalihuollon palvelualueiden johtoon ja henkilöstöön sekä muilla tulosalueilla erityisesti strategiseen johtoon, tietojohdantamiseen, Hyte-kokonaisuuteen sekä hyvinvointialueen johtoon ja päättäjiin. • Tavoitteena on avoin, ajantasainen ja helposti saatavutettava tieto, joka tukee yhteistyötä ja päätöksentekoa.

Allekirjoitussivu – Hyväksyntä

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma 2025–2029

Tämä suunnitelma on käsitelty ja hyväksytty sosiaalityön johtajan toimesta Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 48 §:n 11 kohdan nojalla.

Turussa 17.12.2025

Soile Merilä
Sosiaalityön johtaja

Strategisen johdon yksikkö
10001129229 (rekisteröintinumero)
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
PL 52, 20520 Turku
p. +35844 2017 532
soile.merila@varha.fi

Lisätietoa

- Rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma vuosille 2025–2029 on laadittu Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueellisiin tarpeisiin *Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen* -projektissa osana Euroopan unionin rahoittamaa Kestävän kasvun Varsinais-Suomi -hanketta (2023-2025). Toimintamalli on kuvattu [Innokylään](#).
- Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Länsi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (edeltävästi Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen), sosiaalityön johdon sekä alueellisten kehittäjien kanssa.
- Alueellisen toteutussuunnitelman laadinnassa on sovellettu THL:n Rakenteellisen sosiaalityön kehittäminen -projektissa (Suomen kestävän kasvun ohjelma 2022–2025) tuotettua rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelman mallipohjaa.